

Təsdiq edirəm
Tədrisin təşkili və təlim
texnologiyaları üzrə prorektor v.i.e.

 dos. Zaur Məmmədov
"___" _____ 2025-cü il

Fənn sillabusu

İxtisas: 050405- "İqtisadiyyat"

Fakultə: "İqtisadiyyat və idarəetmə"

Kafedra: "İqtisadiyyat və innovativ idarəetmə"

1.Fənn haqqında məlumat:

Fənnin adı: "İnkişaf iqtisadiyyatı" (Kafedranın 16 dekabr 2024-cü il 04 sayılı protokolu ilə təsdiq edilmişdir.)

I.Fənn haqqında məlumat:

Kodu: IPF-B 12

Tədris ili: II (2023-2024). Semestr: II

Tədris yükü cəmi: 15 saat. Auditoriya yükü-15 saat:(Mühazirə 10 saat;məşğələ 5 saat).

Təhsilalma forması: Qiyabi

AKTS üzrə kredit: 4 kredit

Saat:

II.Müəllim haqqında məlumat:

Adı, soyadı, elmidərəcəsi: Ələkbərov Rövşən i.ü.f.d.,dosent

Kafedranın ünvanı: Lənkəran şəhəri, Füzuli küç., 170-a

Məsləhət saati: II-V günlər: saat 14⁰⁰-16⁰⁰

E-mail ünvanı: rovsen1234@bk.ru

III.Tövsiyə olunan dərsliklər və dərs vəsaitləri:

- 1.N.Qruqori Menkyu. Ekonomiksin əsasları.Amerika Birləşmiş Ştatlarında çap edilmişdir 836 seh.
2. İlahli iqtisadi terminlər lugeti. 1-ci cild . " NURLAN" nəşriyyatı.Bakı.536 seh.2005.
3. İlahli iqtisadi terminlər lugeti. 2-ci cild. "NURLAN" nəşriyyatı. Bakı.546 seh.2005.
4. Atakisiyev Musfiq. Mikro və Makroiqtisadiyyat. Bakı 2010.
- 5.Azərbaycan Respublikasının milli iqtisadiyyat perspektivi üzrə Strateji Yol Xəritəsi. Bakı, 2016.
6. Arif Şəkəreliyev. Dövlətin iqtisadi siyasəti: dayanıqlı və davamlı inkişafın təntənəsi. Bakı-2011.
- 7.Hüseynova X.M. Regional inkişaf proqramları: nəzəri və praktiki məsələlər. Monoqrafiya. Bakı. 2010.
- 8.Макконнелл К.Р.БРЮС.Л.14 издание . Экономика. Москва: Инфа-М. 2005
- 9.Шумпетер Й.А. (1883-1954). Теория экономического развития.
- 10.Əlirzayev Ə. Q. «İslahatlar və sürətlənmə strategiyası şəraitində Azərbaycanın sosial-iqtisadi inkişaf problemləri: təcrübə, meyllər və perspektiv istiqamətlər» Bakı-2005

IV. Prerekvizitlər : Fənnin tədrisi üçün ilkin olaraq digər fənlərin tədrisinə ehtiyac yoxdur.

V. Korekvizitlər : Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxtda "İqtisadiyyata giriş" fənninin tədrisinə ehtiyac vardır.

VI. Fənnin təsviri və məqsədi: Bu fənnin öyrənilməsi istər dövlət, istərsə də özəl sektorda fəaliyyət göstərən müəssisələrin həyata keçirdiyi iqtisadi inkişafı mənimsəməyə imkan yaradır. Eyni zamanda "İnkişaf iqtisadiyyatı" fənninin tədrisi təhlükələrin təsnifləşdirilməsi, onların məqsədləri, həlli yolları və bu istiqamətdə beynəlxalq təcrübədən istifadənin önəmini anlamağa imkan verir. İqtisadi mexanizmlərin tədbirlərinə lazımı diqqətinin ayrılmasının vacibliyini göstərmək, beynəlxalq arenada qəbul edilmiş iqtisadi inkişaf standartlarına emel olunmasının vacibliyini tərənnüm etmək, istər maddi, istərsə də mənəvi zərərnlərlə qarşılaşmamaq üçün, rəhbər və işçi heyətinin inkişaf qaydalarına, inkişaf şərtlərinə emel etmələrinin öz iqtisadiyyatları baxımından nə dərəcədə önəmli olmasını onlara aşılamaq bu fənnin əsas məqsədi hesab edilə bilər.

VII. Davamiyyətə verilən tələblər : Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmaz, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII. Qiymətləndirmə: Tələbələrə bəzi 100 ballı sistemlə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 20 bal seminar, məşğələ və laboratoriya dərslərində fəaliyyətinə görə və 30 bal kollokviumların nəticələrinə görə. İmtahanda qazanılan balların maksimum miqdarı 50-dir.

Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzər alınır.

İmtahan biletinə bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir.

Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

- 10 bal- tələbə keçilmiş material dərindən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəfli.
- 9 bal-tələbə keçilmiş material tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun mətnini tam aça bilər.
- 8 bal-tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;
- 7 bal- tələbə keçilmiş material başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırma bilmir
- 6 bal- tələbənin cavabı əsasən düzgündür.
- 5 bal-tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir.
- 4 bal- tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir;
- 3 bal- tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırma bilmir;
- 1-2 bal- tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.
- 0 bal- suala cavab yoxdur.

Tələbənin imtahanda topladığı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunmur. Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahanaqədərki ballar əsasında)

№	Bal	Qiymət	
		Sözlə	Hərflə

1.	91-100	Əla	A
2.	81-90	Çox yaxşı	B
3.	71-80	Yaxşı	C
4.	61-70	Kafi	D
5.	51-60	Qənaətbəxş	E
6.	50 və ondan aşağı	Qeyri-kafi	F

IX. Davranış qaydalarının pozulması: *Tələbə Universitetin daxili nizam –intizam qaydalarını pozduqda əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir görülməkdir.*

X. Təqvim planı: *Mühazirə 10 saat, məşğələ 5 saat .Cəmi 15 saat*

N	Keçirilən mühazirə mövzularının məzmunu	Mühazirə		Seminar	
		saat	tarix	saat	tarix
1	2	3	4	5	6
1	Mövzu1. Dayanıqlı iqtisadi inkişafın xüsusiyyətləri və nəzəri əsasları. Dayanıqlı iqtisadi inkişafda dayanıqlılığın təmin olunması mexanizmi. Dayanıqlı inkişafın təmin edilməsində xarici iqtisadi əlaqələrin rolunun artırılması yolları Plan: 1. Milli iqtisadiyyatın sabit inkişafının mahiyyəti və prinsipləri 2. Dayanıqlı inkişafa dair nəzəri baxışlar və onların təkamülü 3. Dayanıqlı inkişafın sosial-iqtisadi aspektləri 4. Dayanıqlı iqtisadi inkişafın təmin olunması amilləri və onların təsnifatı 5. Azərbaycanın dayanıqlı iqtisadi inkişafında xarici iqtisadi əlaqələrin rolu 6. Xarici iqtisadi əlaqələrin inkişaf etdirilməsinin milli iqtisadi inkişafa təsiri 7. Azərbaycanın ixrac potensialı və onun təkmilləşdirilməsi istiqamətləri 8. Milli iqtisadiyyatın rəqabət qabiliyyətliliyinin təmin olunması 9. Ölkə iqtisadiyyatının dayanıqlılığının təmin edilməsində rəsmi ehtiyatların rolu	2			
2	Mövzu 2. Azərbaycan milli iqtisadiyyatının mövcud vəziyyəti və iqtisadi artım mərhələləri. Milli iqtisadiyyatın davamlı inkişafının əsas məqsədləri, vəzifələri və təmin edilməsi problemləri. Milli iqtisadiyyatda inkişafın strateji aspektləri üzrə hədəflər və onların mahiyyəti Plan:	2		2	

	1. Azərbaycan iqtisadiyyatının mövcud vəziyyəti 2. İqtisadi artım mərhələləri onların mahiyyəti 3. Sıçrayışlı artım dövrü, onun təhlili 4. Yüksək iqtisadi artımın təmin edilməsi 5. İqtisadi vəziyyətin yekun qiymətləndirməsi və iqtisadi perspektivlər 6. Milli iqtisadiyyatın davamlı inkişafının əsas məqsədləri, vəzifələri və təmin edilməsi problemləri 7. Davamlı inkişaf konsepsiyasının formalaşması 8. İqtisadi inkişaf modelinin əsas strateji məqsədləri 9. Milli İnkişaf modeli 10. Qısa müddətli dövəmdə (2020 –ci ilədək) strateji baxış aspektləri 11. Uzun müddətli dövr üçün (2025-ci ilədək) strateji inkişaf aspektləri 12. (2025-ci ildən) sonrakı dövr üçün inkişaf strategiyası				
3	Mövzu 3. Azərbaycanda strateji inkişafın aspektləri üzrə hədəf indikatorları, məqsədlər və strateji hədəflər. Bazar mexanizmləri: dövlət və özəl sektor arasında qarşılıqlı asılılıqlar. İnkişaf iqtisadiyyatının təkamülü: faktorlar və mexanizmlər Plan: 1. Strateji inkişafın aspektləri üzrə hədəf indikatorları 2. Strateji inkişafın əsas məqsədləri 3. Milli iqtisadiyyatın inkişafının strateji hədəfləri 4. Azərbaycanda innovasiya infrastrukturlarının reallaşdırılması mərhələləri 5. Dövlət-özəl sektor tərəfdaşlıq əlaqələrinin təkmilləşdirilməsi istiqamətləri 6. İqtisadiyyatın inkişafı və sistem analizi 7. İqtisadi sistemin tərkibi problemləri 8. Bazar iqtisadiyyatının yüksəlməsi	2			
4	Mövzu 4 . Milli Prioritetlər — yeni inkişafın yol xəritəsi. İqtisadi inkişafın təməl prinsipləri: insan kapitalı, investisiya, maddi resurslar və texnologiya. İnkişaf iqtisadiyyatı və rifahın yaxşılaşmasına xidmət edən iqtisadi, sosial, siyasi və institusional məsələlər.	2			

	Plan: 1. Rəqabətli insan kapitalı iqtisadi inkişaf üçün əsas şərtidir 2. Əmək məhsuldarlığı iqtisadi artımın əsas amilidir 3. İnsan kapitalının potensialının artırılması mütərəqqi təhsillə şərtləndirilməsi 4. İnsan kapitalının inkişafı 5. Ticarət, investisiya mühiti və özəl sektorun inkişafı 6. İqtisadi resurslar və onların növləri 7. Maddi-texniki resursların təsnifatı 8. Stabillik və iqtisadi inkişaf. 9. Sosial yönümlülük və ədalət. 10. İnnovativlik və modernləşmə				
5	Mövzu5. İqtisadi inkişaf və iqtisadi artım: formal və qeyri formal intitutlar. Modernləşmə-Sənayeləşmə-İnkişaf əlaqələri. Ölkələrin iqtisadi inkişaf göstəriciləri Plan: 1. İnstitutların iqtisadi artımda rolu: nəzəri yanaşmalar 2. Formal institutların iqtisadi artımda rolu 3. Modernləşmə iqtisadi sistemin təkmilləşdirmə üsulu kimi 4. Modernləşmə və sivilizasiyalararası fərqlərin azaldılması yolları 5. Modernləşmədə dəyərlər sisteminin rolu 6. Ölkələrin iqtisadi inkişaf göstəriciləri və onların xarakteristikası. 7. Dünya ölkələrinin global indeks və reytinglərlə dəyərləndirilməsi 8. Global indeksləşmələr kontekstində Azərbaycanın dünya dövlətləri təsnifatında mövqeyi	2		4	
	Cəmi:	10		4	

XI. Fənn üzrə tələblər:

"İnkişaf iqtisadiyyatı" fənninin tədrisi təhlükələrin təsnifləşdirilməsi, onların məqsədləri, həlli yolları və bu istiqamətdə beynəlxalq təcrübədən istifadənin önəmini anlamağa imkan verir. iqtisadi mexanizm tədbirlərinə lazımı diqqətinin ayrılmasının vacibliyini

XII. Fənn üzrə təlimin nəticələri:

"İnkişaf iqtisadiyyatı" fənninin tədrisi təhlükələrin təsnifləşdirilməsi, onların məqsədləri, həlli yolları və bu istiqamətdə beynəlxalq təcrübədən istifadənin önəmini anlamağa imkan verir.

XIII. Tələbələrin fənn haqqında fikrinin öyrənilməsi:

XIV: Kollektivium sualları:
I Kollektivium sualları:

1. Milli iqtisadiyyatın sabit inkişafının mahiyyəti və prinsipləri
2. Dayanıqlı inkişafa dair nəzəri baxışlar və onların təkamülü
3. Azərbaycanın ixrac potensialı və onun təkmilləşdirilməsi istiqamətləri
4. İqtisadi artım mərhələləri onların mahiyyəti
5. Uzun müddətli dövr üçün (2025-ci ilədək) strateji inkişaf aspektləri
6. Bazar iqtisadiyyatının yüksəlməsi
7. Stabilitet və iqtisadi inkişaf
8. Sosial yönümlülük və ədalət
9. İnnovativlik və modernləşmə
10. İnstitutların iqtisadi artımda rolu: nəzəri yanaşmalar

XV. İmtahan sualları:

1. Milli iqtisadiyyatın sabit inkişafının mahiyyəti və prinsipləri
2. Dayanıqlı inkişafa dair nəzəri baxışlar və onların təkamülü
3. Dayanıqlı inkişafın sosial-iqtisadi aspektləri
4. Dayanıqlı iqtisadi inkişafın təmin olunması amilləri və onların təsnifatı
5. Azərbaycanın dayanıqlı iqtisadi inkişafında xarici iqtisadi əlaqələrin rolu
6. Xarici iqtisadi əlaqələrin inkişaf etdirilməsinin milli iqtisadi inkişafa təsiri
7. Azərbaycanın ixrac potensialı və onun təkmilləşdirilməsi istiqamətləri
8. Milli iqtisadiyyatın rəqabət qabiliyyətliliyinin təmin olunması
9. Ölkə iqtisadiyyatının dayanıqlılığının təmin edilməsində rəsmi ehtiyatların rolu
10. Azərbaycan iqtisadiyyatının mövcud vəziyyəti
11. İqtisadi artım mərhələləri onların mahiyyəti
12. Yüksək iqtisadi artımın təmin edilməsi
13. İqtisadi vəziyyətin yekun qiymətləndirməsi və iqtisadi perspektivlər
14. Davamlı inkişaf konsepsiyasının formalaşması
15. İqtisadi inkişaf modelinin əsas strateji məqsədləri
16. Milli İnkişaf modeli
17. Qısa müddətli dövrdə (2020 –ci ilədək) strateji baxış aspektləri
18. Uzun müddətli dövr üçün (2025-ci ilədək) strateji inkişaf aspektləri
19. (2025-ci ildən) sonrakı dövr üçün inkişaf strategiyası
20. Strateji inkişafın əsas məqsədləri
21. Milli iqtisadiyyatın inkişafının strateji hədəfləri
22. Azərbaycanda innovasiya infrastrukturunun reallaşdırılması mərhələləri
23. Dövlət-özəl sektor tərəfdaşlıq əlaqələrinin təkmilləşdirilməsi istiqamətləri
24. Bazar iqtisadiyyatının yüksəlməsi
25. Rəqabətli insan kapitalı iqtisadi inkişaf üçün əsas şərtidir
26. Əmək məhsuldarlığı iqtisadi artımın əsas amilidir
27. İnsan kapitalının potensialının artırılması mütərəqqi təhsillə şərtləndirilməsi
28. İnsan kapitalının inkişafı
29. Ticarət, investisiya mühiti və özəl sektorun inkişafı
30. İqtisadi resurslar və onların növləri
31. Maddi-texniki resursların təsnifatı
32. Stabilitet və iqtisadi inkişaf
33. Sosial yönümlülük və ədalət
34. İnnovativlik və modernləşmə
35. İnstitutların iqtisadi artımda rolu: nəzəri yanaşmalar
36. Formal institutların iqtisadi artımda rolu
37. Modernləşmə iqtisadi sistemin təkmilləşdirmə üsulu kimi
38. Modernləşmədə dəyərlər sisteminin rolu

39. Ölkələrin iqtisadi inkişaf göstəriciləri və onların xarakteristikası
40. Dünya ölkələrinin global indeks və reytinglərlə dəyərləndirilməsi

"İnkşaf iqtisadiyyatı" fənninin sillabusu 050405 -"İqtisadiyyatın " ixtisası üzrə tədris planı və işçi tədris proqramı əsasında tərtib edilmişdir.

Sillabus *"İqtisadiyyat və innovativ idarəetmə"* kafedrasında müzakirə edilərək təsdiq edilmişdir. (16 dekabr 2024-cü il, 04 №-protokol).

Kafedra müdri :

dos.A.T.Əfəndiyeva

Fənn müəllimi:

dos.R.E.Ələkbərov